

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: N. Arabadji)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

D E C I Z I E

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Asito Direct”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Ivanov
împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, Instituției de învățământ
„Universitatea Slavonă”, intervenient accesoriu Eugeniu Boldescu cu privire la
repararea prejudiciului material,
împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 decembrie 2015, Eugeniu Ivanov a depus cerere de chemare în judecată
împotriva CIA „Asito” SA (după modificare SA „Asito Direct”), ÎI „Universitatea
Slavonă”, intervenient accesoriu Eugeniu Boldescu cu privire la repararea
prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat că prin sentința din 20 martie 2014 a
Judecătoriei Râșcani, Eugeniu Boldescu a fost recunoscut vinovat în comiterea
infrațiunii prevăzute de art. 264, alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i aplicată
pedeapsa sub formă de 4 ani de închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce
mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

A menționat că prin aceeași sentință a fost admisă parțial acțiunea civilă
înaintă de partea vătămată Eugeniu Ivanov și a fost încasat de la Eugeniu Boldescu
suma de 60 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral; a fost admisă în principiu
acțiunea civilă privind încasarea în mod solidar de la Eugeniu Boldescu, ÎI
„Universitatea Slavonă”, CIA „Asito” SA a sumei de 5 000 de euro, cu titlu de
compensare a costului autovehiculului de model „Opel Vectra”, nr. de
înmatriculare XXXXX, deteriorat în urma accidentului rutier; a sumei de 38
060,35 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru tratamentul
medical; a sumei de 107 500 de euro, cu titlu de compensare a tratamentului

medical necesar în continuare; a sumei de 1 700 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru transportarea autovehiculului cu evacuatorul; a sumei de 2 800 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru transportul special și cheltuielilor de judecată, lăsând ca asupra cuantumului prejudiciului material să se pronunțe instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

Reclamantul a indicat că prin raportul de expertiză medico-legală nr. 3471/D din 21 decembrie 2012-22 ianuarie 2013 s-a confirmat faptul că a suferit traumă XXXXX, în comun s-a calificat că vătămare corporală gravă.

De asemenea, a relatat că prin certificatul de dezabilitate și capacitate de muncă nr. XXXXX a fost recunoscut XXXXX.

Reclamantul a mai comunicat că prin ordonanța din 24 ianuarie 2013, a fost recunoscut ca parte civilă.

Astfel, a considerat că are dreptul atât la compensarea cheltuielilor suportate în cauza penală, cât și la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

A mai declarat că în rezultatul accidentului rutier autovehiculul său de model „Opel Vectra”, nr. de înmatriculare XXXXX a fost distrus total și nu a mai putut fi reparat.

Totodată, reclamantul a invocat că necesită o intervenție chirurgicală în Germania, pentru a-i fi XXXXX, costul căreia constituie 55 000 de euro, precum și o intervenție chirurgicală pentru XXXXX, costul căruia constituie 7 500 de euro. În rezultatul accidentului i-a fost afectată XXXXX, tratamentul cărora a depășit suma de 50 000 de euro.

Reclamantul a considerat că pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sport, conform art. 1410 din Codul civil, poartă responsabilitate ÎI „Universitatea Slavonă”, care era proprietarul automobilului condus de Eugeniu Boldescu, iar, SA „Asito Direct” poartă răspundere materială în temeiul contractului de asigurare încheiat cu ÎI „Universitatea Slavonă”.

A solicitat încasarea din contul ÎI „Universitatea Slavonă” și SA „Asito Direct” a prejudiciului format din: suma de 5 000 de euro, cu titlu de compensare a costului autovehiculului de model „Opel Vectra”, nr. de înmatriculare XXXXX, deteriorat în rezultatul accidentului; suma de 38 060,35 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru tratamentul medical; suma de 107 500 de euro, cu titlu de compensare a costului tratamentului medical ce necesită a fi efectuat în continuare; suma de 1700 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru transportarea autovehiculului deteriorat cu evacuatorul; suma de 2800 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru transportările speciale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Eugeniu Ivanov; a fost încasat de la CIA „Asito” SA (după modificare SA „Asito Direct”) în beneficiul lui Eugeniu Ivanov suma de 8 611,69 lei, cu titlu de compensație pentru cheltuielile de tratament; suma de 700 000 de lei, cu titlu de compensație pentru tratamentul medical necesar de efectuat în continuare și suma de 929 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, pretențiile din acțiune au fost respinse ca neîntemeiate.

La 16 ianuarie 2018, Eugeniu Ivanov a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

La 18 ianuarie 2018, CIA „Asito” a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe și a solicitat casarea acesteia.

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Eugeniu Ivanov și de CIA „Asito” SA, și s-a menținut hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 512, 514, 1301-1302, 1304 din Codul civil și a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagubele produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe de admitere parțială a acțiunii, deoarece Eugeniu Ivanov nu a prezentat probe concludente întru susținerea pretențiilor înaintate.

Concomitent instanța a notat că apelanții nu au prezentat argumente veridice și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță. Or, argumentele apelurilor se combat prin constatările faptice, raportate la prevederile legale incidente speței.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul a conchis că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind în concordanță cu prevederile art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

La 10 aprilie 2019, SA „Asito Direct” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere în parte a acțiunii. Totodată, a solicitat încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pe care le consideră neîntemeiate și pasibile casării.

Recurenta în susținerea poziției date a invocat că atât prima instanță cât și instanța de apel nu au dat apreciere tuturor probelor, argumentelor și circumstanțelor în raport cu prevederile normelor procedurale și Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, invocate de recurent.

Totodată, recurenta a specificat că instanțele de judecată au interpretat greșit, în speță, prevederile art. 14 alin. (1), (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, deși, aceste motive au fost invocate atât în prima instanță cât și în instanța de apel, însă din motive necunoscute instanțele de judecată au omis să se expună în privința acestora, deoarece în cazul în care în rezultatul producerii accidentului rutier a suferit o singură persoană (la caz Eugeniu Ivanov) și nu sunt alți păgubiți cu vătămări corporale în urma comiterii accidentului rutier, despăgubirea de asigurare pentru toate cheltuielile acestei persoane nu poate depăși 350 000 de lei.

Or, limita în mărime de 700 000 de lei, prevăzută de norma materială menționată, este prevăzută pentru cazurile cu mai multe persoane, ce au avut de suferit în urma unui accident.

Astfel, recurenta a învederat că deși aceste prevederi sunt expres stipulate de legea specială, instanțele de judecată au interpretat eronat și au ignorat aplicarea corectă a acestora, prin ce au favorizat ilegal intimatul.

Mai mult, instanțele ierarhic inferioare nu au motivat respingerea argumentelor invocate de recurent.

La 17 aprilie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Eugeniu Ivanov, ÎI „Universitatea Slavonă” și Eugeniu Boldescu copia cererii de recurs depuse de SA „Asito Direct”, împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 246).

Intimatul Eugeniu Ivanov la 08 mai 2019 a depus referință, prin care a solicitat respingerea ca inadmisibilă a recursului declarat de SA „Asito Direct”, considerând ca întemeiată decizia instanței de apel, or, intimații ÎI „Universitatea Slavonă” și Eugeniu Boldescu nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de SA „Asito Direct”.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 decembrie 2018.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei prin scrisoarea de însoțire din 24 ianuarie 2019 (f.d. 235), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursul declarat la 10 aprilie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SA „Asito Direct” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În baza art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de SA „Asito Direct”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar

de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a transmite cauza spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În sensul art. 432 alin. (1) - (2), (4) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că la 22 octombrie 2012, Eugeniu Boldescu, angajat al ÎÎ „Universitatea Slavonă”, conducând autovehiculul de model „Ford Fusion”, nr. de înmatriculare XXXXX, deplasându-se pe podul de pe str. M. Viteazul, mun. Chișinău din direcția str. Albișoara, mun., Chișinău spre str. Petricani, mun. Chișinău nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul și ca urmare nu s-a isprăvit cu conducerea autovehiculului și a tamponat autovehiculul de model „Opel Vectra”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de Eugeniu Ivanov. În rezultatul accidentului rutier, Eugeniu Ivanov s-a ales cu leziuni corporale grave.

Prin sentința din 20 martie 2014 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, irevocabilă din 21 octombrie 2015, Eugeniu Boldescu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal; a fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Eugeniu Ivanov cu privire la repararea prejudiciului material, lăsând ca asupra cuantumului prejudiciului să se pronunțe instanța de judecată în ordinea procedurii civile (f.d. 6-8).

Actele cauzei mai atestă că în privința autovehiculului implicat în accident, de model „Ford Fusion”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de Eugeniu Boldescu, a fost încheiat contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto cu CIA „Asito” SA (după reorganizare SA „Asito Direct”).

Astfel, Eugeniu Ivanov invocând cauzarea unui prejudiciu material urmare a accidentului rutier a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA (după reorganizare SA „Asito Direct”), ÎÎ „Universitatea Slavonă”, intervenient accesoriu Eugeniu Boldescu, prin care a solicitat încasarea din contul ÎÎ „Universitatea Slavonă” și SA „Asito Direct” a prejudiciului format din: suma de 5 000 de euro, cu titlu de compensare a costului autovehiculului de model „Opel Vectra”, nr. de înmatriculare XXXXX, deteriorat în rezultatul accidentului rutier; suma de 38 060,35 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru

tratamentul medical; suma de 107 500 de euro, cu titlu de compensare a costului tratamentului medical ce necesită a fi efectuat în continuare; suma de 1700 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru transportarea autovehiculului deteriorat cu evacuatorul; suma de 2800 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru transportările speciale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a concluzionat că acțiunea lui Eugeniu Ivanov este parțial întemeiată; a încasat de la CIA „Asito” SA (după reorganizare SA „Asito Direct”) în beneficiul lui Eugeniu Ivanov suma de 8 611,69 lei, cu titlu de compensație pentru cheltuielile de tratament; suma de 700 000 de lei, cu titlu de compensație pentru tratamentul medical necesar de efectuat în continuare și suma de 929 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, pretențiile din acțiune au fost respinse ca neîntemeiate.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în cererile de apel, a materialelor cauzei și în baza art. 512, 514, 1301, 1302, 1304, 1398 din Codul civil, precum și a prevederilor Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, Colegiul Curții de Apel Chișinău a conchis că soluția adoptată de prima instanță este justă și argumentată, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios și prin decizia din 18 decembrie 2018 a respins apelurile declarate de Eugeniu Ivanov și CIA „Asito” SA (după reorganizare SA „Asito Direct”) cu menținerea hotărârii din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău, în partea cerinței de compensare a valorii autovehiculului deteriorat, a constatat că persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru stabilirea pagubelor doar în cazul în care există un dezacord între părți în privința alegerii expertului independent sau a unității de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparației.

În speță, instanța a reținut că conform pct. 6 al procesului-verbal de constatare a pagubelor (f.d. 107-108), persoana păgubită și compania de asigurări au convenit ca evaluarea să fie efectuată de SRL „Autocomfix”, fapt ce se confirmă prin semnăturile aplicate pe respectivul proces-verbal de către ambele părți.

Colegiul a remarcat faptul că persoana păgubită, Ivanov Eugeniu, a semnat procesul-verbal de constatare a pagubelor fără a înainta careva obiecții și fără a menționa dezacordul cu privire la unitatea de specialitate, prin ce a căzut de acord atât cu deteriorările stabilite, cât și cu unitatea de specialitate ce va efectua evaluarea daunei.

În atare circumstanțe, Colegiul a conchis că Ivanov Eugeniu nu este îndreptățit să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru stabilirea pagubelor, în cazul în care nu a existat un dezacord al părților cu privire la alegerea unității de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparației, iar cuantumul despăgubirii stabilindu-se pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți.

Astfel, Colegiul a constatat inadmisibilitatea în calitate de probă a raportului de evaluare a pagubelor, întocmit de SRL „Exauto-Plus”, considerând corectă în

această parte soluția primei instanțe, care a pus la baza hotărârii actul de evaluare întocmit de SRL „Autocomfix”.

Totodată, instanța de apel, prin prisma art. 117, 118 din Codul de procedură civilă, a stabilit că reclamantul contrar nomelor precitate nu a prezentat probe întru confirmarea faptului suportării cheltuielilor pentru evacuarea automobilului în sumă de 1 700 de lei și pentru transportarea specială în sumă de 2 800 de lei.

Din aceleași considerente a fost respinsă parțial și pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de tratament suportate în sumă de 38 060,35 de lei. Or, probatoriul administrat confirmă suportarea unor cheltuieli doar în mărime de 8 611,69 lei, sumă care a și fost dispusă spre încasare de către prima instanță.

În ce privește pretenția privind compensarea cheltuielilor pentru tratamentul ce necesită a fi efectuat în continuare, prin prisma art. 14, 16, 25 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, Colegiul Curții de Apel Chișinău a concluzionat că argumentele apelanților sunt neîntemeiate și prima instanță corect a dispus încasarea în această parte a sumei de 700 000 de lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În același timp, art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, stabilește că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză, precum și explicațiile apelanților expuse atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că contrar normelor sus-citate, instanța de apel, judecând apelurile nu a dat apreciere tuturor probelor din materialele cauzei, în raport cu cele invocate, precum și nu a purces la argumentarea propriu zisă a admisibilității unor probe și respingerii altor probe, iar ca rezultat a evitat combaterea alegațiilor expuse pe parcursul examinării cauzei.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că instanța de apel la adoptarea deciziei, prin care a respins apelurile și a menținut hotărârea primei instanțe, a interpretat eronat normele de drept material, și anume prevederile art. 14 alin. (2) lit. b) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 (în redacția până la 26 februarie 2016), care prevăd expres că limitele răspunderii asigurătorului sunt de 350 000 de lei – pentru fiecare persoană păgubită în caz de vătămări corporale sau deces, dar nu mai mult de 700 000 de lei, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident.

Or, instanța de apel contrar exigențelor normei precitate a menținut soluția primei instanțe prin care a fost încasată suma de 700 000 de lei, fără a reține că, în speță, păgubită în rezultatul comiterii accidentului rutier a fost doar o singură persoană.

Mai mult, conform art. 16 alin. (1) lit. a) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 (în redacția până la 26 februarie 2016), asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru partea din prejudiciu care depășește limitele despăgubirilor de asigurare prevăzute la art. 14 alin. (2) la data producerii accidentului, indiferent de numărul persoanelor păgubite și de cel al persoanelor răspunzătoare de producerea pagubei.

Conform art. 16 alin. (2) al aceiași legi, se statuează că pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin. (1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

În acord cu prevederile art. 1398 alin. (1), (3) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Astfel, prin prisma normelor precitate instanța de apel a concluzionat că în partea ce excedă limitele răspunderii asigurătorului, acțiunea în repararea prejudiciului poate fi înaintată împotriva autorului prejudiciului, însă, Colegiul atestă că instanța de apel a omis să se expună în privința cerinței reclamantului/ intimat înaintată împotriva Î „Universitatea Slavonă”, întemeiată în baza art. 1410 din Codul civil.

Or, conform art. 1410 din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul

se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit. Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea lui ca urmare a acțiunilor ilicite ale unor terți. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobândit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieșit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobândit în posesiune în mod ilicit. Posesorii izvoarelor de pericol sporit răspund solidar pentru prejudiciul cauzat unui terț prin interacțiunea acestor izvoare (coliziunea mijloacelor de transport etc.). Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art.1398.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a dat apreciere per ansamblu, atât asupra explicațiilor participanților la proces, cât și înscrisurilor anexate la dosar, cu toate că indisolubil la caz, urmau a fi reținute aceste aspecte, precum și a interpretat eronat normele materiale aplicabile speței.

În contextul celor expuse, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs sunt întemeiate.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse cercetării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În această ordine de idei este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, indică direct la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile speței.

La caz, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Distinct de cele relatate, la caz, se constată că de fapt instanța de apel a examinat superficial cauza civilă, adoptând o decizie contradictorie și fără argumentare clară, aprecierea probelor dată de instanța judecătorească fiind arbitrară, ceea ce duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar instanța de recurs este în imposibilitatea de a înlătura neajunsurile invocate supra.

Având în vedere circumstanțele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia

instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, or, toate circumstanțele invocate raportate la normele juridice respective nu pot fi înlăturate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 442, 444, 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Asito Direct”.

Se casează decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Ivanov împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, Instituției de învățământ „Universitatea Slavonă”, intervenient accesoriu Eugeniu Boldescu cu privire la repararea prejudiciului material, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat